

EDUCACIÓ

Universitat gratuïta o preus progressius?

Els experts es pregunten com farà front Andalusia a la gratuïtat dels estudis dels que ho aprovin tot

NÚRIA MARTÍNEZ
BARCELONA

La presidenta de la Junta d'Andalusia, Susana Díaz, sorprenia dimarts anunciant que la universitat serà gratuïta per als estudiants que superin totes les assignatures del primer curs. La mesura beneficiarà tant els estudiants de grau com els de màster. Per tant, els alumnes universitaris només hauran de pagar de forma completa el primer curs si aproven totes les assignatures.

L'anunci -amb veus partidàries i discordants- ha tornat a posar sobre la taula el debat sobre el finançament de les universitats, i sobre si ha d'anar relacionat amb la renda o amb les notes. Mentre que a Andalusia la universitat serà gratuïta per als estudiants que aprovin, Catalunya és la comunitat autònoma amb les taxes universitàries més altes de tot l'Estat, segons l'informe *¿Por qué precios tan distintos? Precios y tasas en las universidades públicas en España, curso 2016/17* de l'Observatori del Sistema Universitari (OSU).

La secretaria d'Universitats i Recerca de la Generalitat opina que comparar els preus de les taxes universitàries entre les diferents comunitats és "comparar peres amb pomes", perquè Catalunya té un sistema de preus "diferent" perquè és l'única que disposa de beques pròpies. Aquest curs un 44% dels universitaris catalans han comptat amb una beca d'equitat, segons el Govern. Davant d'aquestes dades, el catedràtic del departament d'Economia i Empresa de la Uni-

versitat Pompeu Fabra (UPF) i autor de l'informe *Política de preus públics i eficàcia del sistema de beques universitàries a Catalunya*, José García Montalvo, opina que la pregunta que cal fer-se és si la progressivitat del sistema tributari espanyol és suficient.

En aquest sentit, García Montalvo afirma que "els països que sí que tenen impostos progressius poden tenir una universitat gratuïta perquè els que tenen més ja n'hauran pagat el cost prèviament". "La Ge-

neralitat entén que la progressivitat del sistema fiscal no és suficient i per això és necessari que la gent que és a la part superior pagui una quota", apunta García Montalvo, que recorda que els de la part inferior disposen de la beca d'equitat.

En canvi, la rectora de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Margarita Arboix, opina que amb aquesta mesura el govern andalús ha "entès que la universitat és essencial per marcar el futur de la societat". "Crec que els nostres governants

s'equivocquen: un país sense educació sempre serà pobre", apunta Arboix, que tot i així afegeix que no sap d'on traurà els diners Andalusia per pagar-ho. La rectora reconeix que, actualment, "la gratuïtat és un escenari molt complicat", i per això aposta per reduir les taxes.

En línia amb el manifest unitari dels rectors de totes les universitats públiques fet públic l'octubre passat, Arboix vol que les taxes s'igualin a la mitjana de l'OCDE, on equivalen a un 14% del cost total real dels estudis. A Catalunya la mitjana és un 26%. Arboix també reivindica un model de finançament "estable que asseguri la suficiència econòmica" i que assoleixi a mitjà termini una xifra en línia amb el finançament mitjà dels països de l'OCDE -equivalent a l'1,22% del PIB-. Actualment el finançament públic català se situa en el 0,88% del PIB.

Precisament, els rectors de les universitats catalanes més antigues i més grans -la Universitat de Barcelona (UB), la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)- fa dues setmanes van alertar de l'infrafinançament que estan patint i van denunciar que "està posant en perill la seva excel·lència".

En la mateixa línia, el secretari de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP) i rector de la Universitat de Girona (UdG), Sergi Bonet, aprova la mesura de la Junta, però es pregunta com pot ser que ells puguin fer-ho i Catalunya no. "És una qüestió de prioritats: no hi ha diners actualment per fer-ho, però la tendència hauria de ser aquesta", conclou. —

Estudiants a la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona (UB)

CÈLIA ATSET